คุณภาพของเยาวชนไทยผ่านผลสอบ PISA 2022

บทความพิเศษ

ชัชรินทร์ เลิศยศบดินทร์
Chacharin Lertyosbordin
ประจำแผนกแผนและโครงการ กองการศึกษา สำนักการศึกษาทหาร
สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กรุงเทพฯ ประเทศไทย 10400
Plans and Projects Section, Education Division, Office of Military Education,
National Defence Studies Institute, Bangkok, Thailand 10400
E-mail: chacharin.l@rtarf.mi.th

ผลการทดสอบ Programme for International Student Assessment (PISA) เป็นข้อมูลที่สำคัญในการวิเคราะห์คุณภาพของเยาวชนผ่านการประเมินความสามารถทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และการอ่าน ซึ่งเป็นความสามารถสำคัญของประชากรที่มีผลต่อการพัฒนาประเทศในอนาคต จากผลการประเมิน PISA 2022 ที่ผ่านมาพบว่า คะแนนของเยาวชนไทยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของสมาชิกองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organisation for Economic Co-operation and Development: OECD) อีกทั้งยังมีระดับคะแนนที่ลดลงจากปีก่อนหน้าในทุกด้าน ในบทความนี้ผู้เขียนจะแสดงข้อมูลส่วนสำคัญจากรายงานผลการทดสอบ PISA 2022 เพื่อให้ท่านผู้อ่านรับรู้ถึงคุณภาพของเยาวชนไทยที่น่าห่วงใยอย่างยิ่ง ในส่วนท้ายของบทความ ผู้เขียนได้ให้ข้อเสนอแนะต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบาย และกำกับดูแลการขับเคลื่อนระบบการศึกษาของชาติ เพื่อการปรับปรุงคุณภาพทางการศึกษาของไทยต่อไป

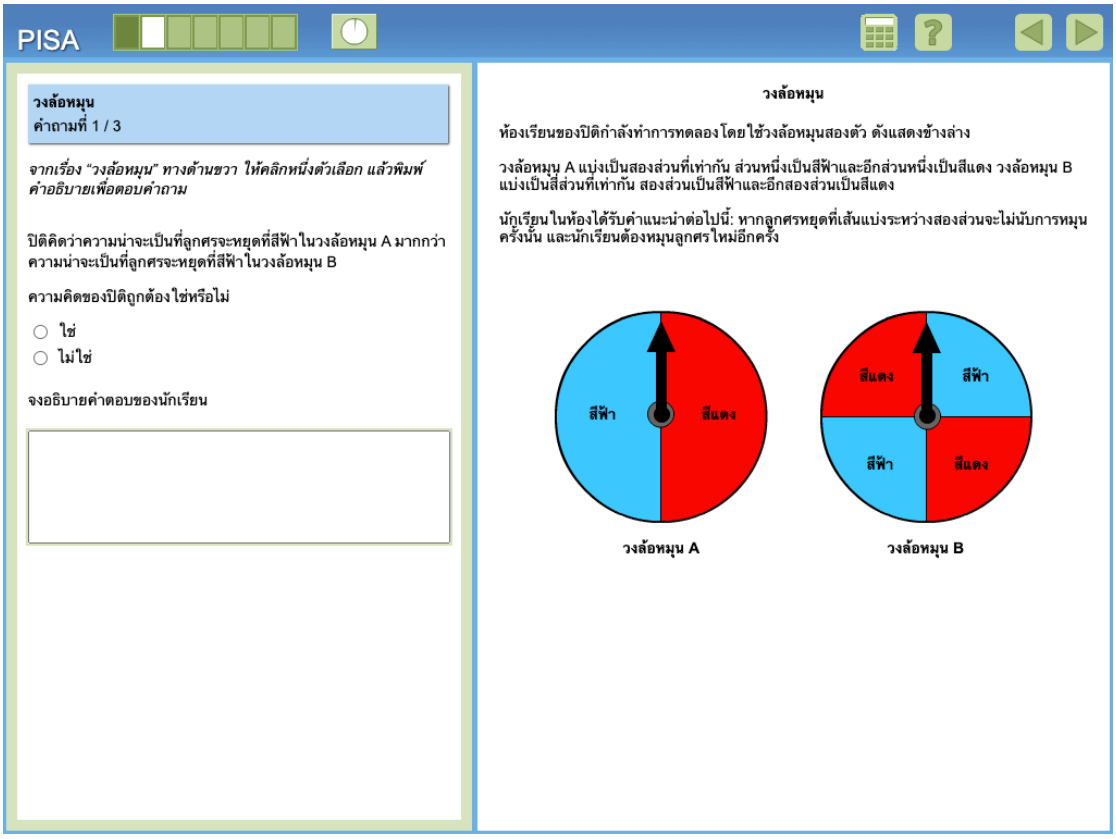
PISA คืออะไร?

PISA ย่อมาจาก *“Programme for International Student Assessment”* หมายถึง โปรแกรมการประเมินสมรรถนะนักเรียนตามมาตรฐานสากล โปรแกรมการประเมินนี้มีการเริ่มใช้ครั้งแรกในปี ค.ศ. 2000 จากความพยายามร่วมกันของ OECD (Pereyra, Kotthoff & Cowen, 2011) เพื่อที่จะประเมินทักษะและความรู้ของเยาวชนที่มีอายุ 15 ปี ของประเทศสมาชิก โดยมีความมุ่งหมายที่จะตรวจสอบคุณภาพทางการศึกษาของเยาวชนนอกเหนือจากการประเมินแบบดั้งเดิมที่เน้นการท่องจำ (Tavsancil, Yildirim & Demir, 2019)

กระบวนการทดสอบ PISA นั้นจะมีการประเมินทุก ๆ สามปีกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของนักเรียนจากประเทศที่เข้าร่วม ซึ่งแบบทดสอบถูกออกแบบมาเพื่อประเมินความสามารถทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และการอ่านที่บ่งชี้ถึงคุณภาพของทักษะในศตวรรษที่ 21 ของเยาวชน เช่น ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking & Problem Solving) ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศและการรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information & Media Literacy) เป็นต้น (Grey & Morris, 2022)

PISA ทดสอบอย่างไร?

PISA เน้นประเมินความสามารถของนักเรียนในการประยุกต์ใช้ความรู้ในสถานการณ์จริงผ่านแบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ความสามารถในด้านคณิตศาสตร์ (Mathematics) ด้านวิทยาศาสตร์ (Science) และด้านการอ่าน (Reading) ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาพที่ 1 ตัวอย่างแบบทดสอบความสามารถด้านคณิตศาสตร์ PISA 2022 ฉบับแปลภาษาไทย
ที่มา : Organisation for Economic Co-operation and Development [OECD], 2022

จากภาพที่ 1 แสดงตัวอย่างแบบทดสอบที่ใช้ประเมินความสามารถทางคณิตศาสตร์ของเยาวชน ในปี ค.ศ. 2022 โดยภายในแบบทดสอบจะเป็นการแสดงข้อความและแผนภาพเกี่ยวกับเกมวงล้อหมุนสองวง แบบทดสอบนี้ต้องการให้ผู้สอบคำนวณความน่าจะเป็นของผลลัพธ์ในการหมุนวงล้อ แบบทดสอบนี้สามารถใช้ประเมินความสามารถของเยาวชนในการใช้เหตุผลทางคณิตศาสตร์และขั้นตอนในการแก้ปัญหาในสถานการณ์จริง แบบทดสอบนี้อยู่ในหมวดหมู่เนื้อหาที่เกี่ยวกับความไม่แน่นอนและข้อมูล (Uncertainty and Data) ซึ่งเกี่ยวข้องกับการทำความเข้าใจและการใช้แนวคิดและเครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับการรวบรวม (Collection) การเป็นตัวแทน (Representation) การวิเคราะห์ (Analysis) และการตีความ (Interpretation) ตลอดจนความน่าจะเป็นและความเสี่ยง (Probability and Risk) ซึ่งเกี่ยวข้องกับการประยุกต์ข้อเท็จจริงทางคณิตศาสตร์ (Mathematical Facts) การดำเนินการทางคณิศาสตร์ (Mathematical Operations) และวิธีการในการแก้ปัญหา (Solve Problems)

PISA 2015

การตรวจสอบพื้นผิวที่ลาดชัน
คำถามที่ 2 / 2

จากเรื่อง "การวิเคราะห์ข้อมูล" ทางด้านขวา ให้คลิกหนึ่งตัวเลือก แล้วพิมพ์คำอธิบายเพื่อตอบคำถาม

นักเรียนสองคนมีความเห็นไม่ตรงกันเกี่ยวกับสาเหตุของความแตกต่างของความชื้นในดินระหว่างพื้นที่ลาดชันทั้งสองแห่ง

- นักเรียนคนที่ 1 คิดว่า ความแตกต่างของความชื้นในดินมีสาเหตุมาจากความแตกต่างของรังสีจากดวงอาทิตย์ในพื้นที่ลาดชันทั้งสองแห่ง
- นักเรียนคนที่ 2 คิดว่า ความแตกต่างของความชื้นในดินมีสาเหตุมาจากความแตกต่างของปริมาณน้ำฝนที่ตกในพื้นที่ลาดชันทั้งสองแห่ง

จากข้อมูล นักเรียนคนใดถูกต้อง

○ นักเรียนคนที่ 1
○ นักเรียนคนที่ 2

จงอธิบายคำตอบของนักเรียน

การตรวจสอบพื้นผิวที่ลาดชัน
การวิเคราะห์ข้อมูล

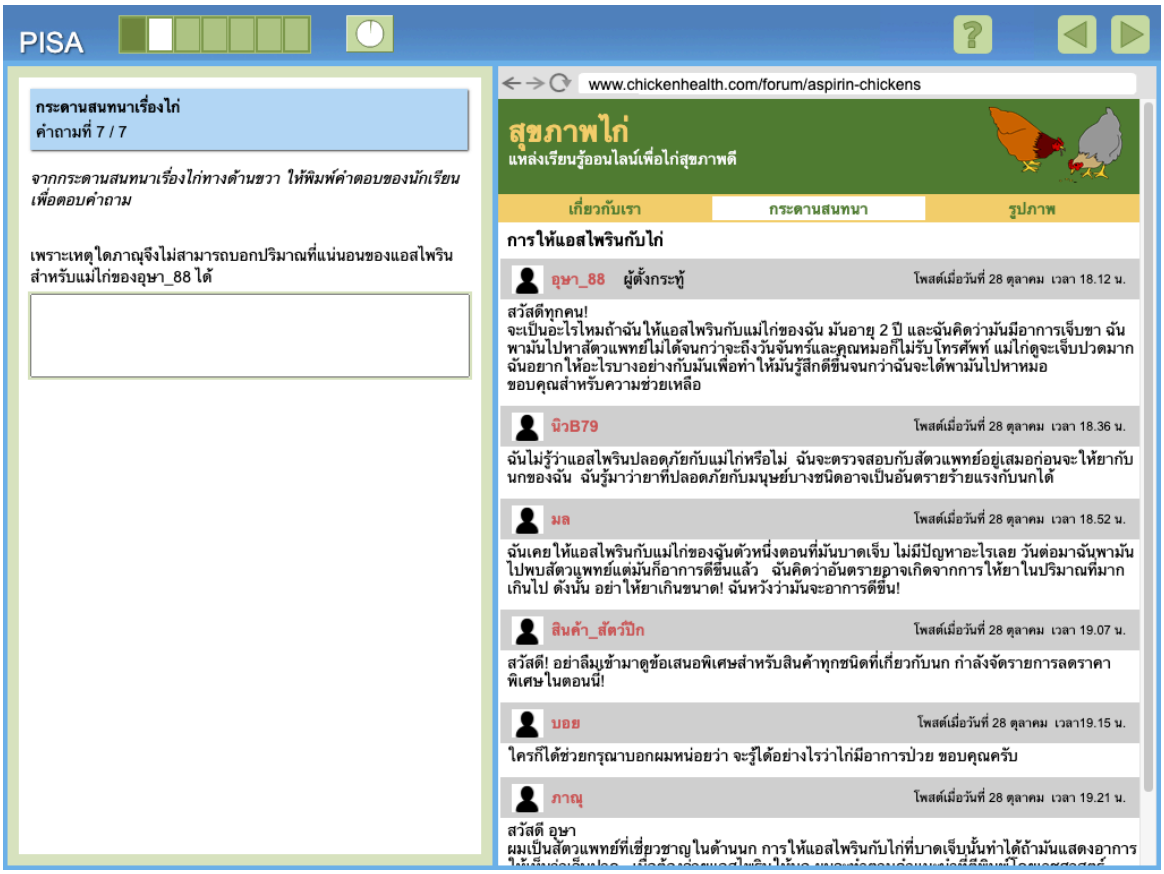
นักเรียนหาค่าเฉลี่ยของผลที่เก็บรวบรวมตลอดระยะเวลาที่ศึกษาจากเครื่องมือแต่ละคู่บนแต่ละพื้นที่ลาดชัน และคำนวณค่าความไม่แน่นอนของค่าเฉลี่ยด้วย ผลการศึกษาของพวกเขาถูกบันทึกไว้ในตารางต่อไปนี้ ค่าความไม่แน่นอนที่ได้อยู่ต่อจากเครื่องหมาย "±"

	ค่าเฉลี่ยรังสีจากดวงอาทิตย์	ค่าเฉลี่ยความชื้นในดิน	ค่าเฉลี่ยปริมาณฝน
พื้นที่ลาดชัน A	3800 ± 300 MJ/m^2	28 ± 2%	450 ± 40 mm
พื้นที่ลาดชัน B	7200 ± 400 MJ/m^2	18 ± 3%	440 ± 50 mm

ภาพที่ 2 ตัวอย่างแบบทดสอบความสามารถด้านวิทยาศาสตร์ PISA 2015 ฉบับแปลภาษาไทย
ที่มา : OECD, 2015

จากภาพที่ 2 แสดงตัวอย่างแบบทดสอบที่ใช้ประเมินความสามารถทางวิทยาศาสตร์ของเยาวชนในปี ค.ศ. 2015 โดยภายในแบบทดสอบจะประกอบด้วยข้อความและแผนภาพเกี่ยวกับการทดลองตรวจสอบพื้นที่ลาดชันบนภูเขา แบบทดสอบนี้ต้องการให้ผู้สอบใช้การวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นกระบวนการเพื่ออธิบายว่าทำไมพืชพรรณบนทางลาดหันหน้าไปทางทิศเหนือจึงแตกต่างจากพืชพรรณบนทางลาดหันหน้าไปทางทิศใต้ แบบทดสอบนี้สามารถใช้ประเมินความเข้าใจของเยาวชนต่อระบบทางกายภาพที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่พบเห็นได้ในชีวิตประจำวัน แบบทดสอบนี้อยู่ในหมวดหมู่กระบวนการอธิบายปรากฏการณ์ทางวิทยาศาสตร์ (Explaining Phenomena) ซึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้ความรู้และหลักฐานทางวิทยาศาสตร์เพื่อให้คำอธิบายปรากฏการณ์ (Scientific Knowledge and Evidence) และเพื่อประเมินคำอธิบายที่เกี่ยวข้องกับหลักฐานหรือข้อโต้แย้งทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Arguments)

ภาพที่ 3 ตัวอย่างแบบทดสอบความสามารถด้านการอ่าน PISA 2018 ฉบับแปลภาษาไทย
ที่มา : OECD, 2018

จากภาพที่ 3 แสดงตัวอย่างแบบทดสอบที่ใช้ประเมินความสามารถด้านการอ่านของเยาวชนในปี ค.ศ. 2018 โดยภายในแบบทดสอบจะเป็นการแสดงกระดานสนทนา (Blog Post) เกี่ยวกับการดูแลไก่ แบบทดสอบนี้ต้องการให้ผู้สอบถอดความจากคำถามในกระดานสนทนาเกี่ยวกับ *“การให้แอสไพรินกับไก่”* แบบทดสอบนี้สามารถใช้ประเมินความสามารถของเยาวชนในการเข้าถึงและดึงข้อมูล จากแหล่งข้อมูลที่เป็นความคิดเห็นที่หลากหลาย (Dynamic) ควบคู่ไปกับการบูรณาการ (Integrating) การตีความ (Interpreting) การไตร่ตรอง (Reflecting) และการประเมินผล (Evaluating)

จากตัวอย่างแบบทดสอบที่นำเสนอมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าแบบทดสอบ PISA มุ่งเน้นการประเมินทักษะที่จำเป็นในชีวิตจริงของเยาวชน ผ่านสถานการณ์และบริบทที่หลากหลาย ซึ่งแตกต่างจากการทดสอบแบบดั้งเดิมที่มักเน้นการวัดความรู้เนื้อหาวิชาเท่านั้น การประเมินของ PISA จะช่วยให้เห็นภาพรวมของสมรรถนะและความพร้อมของเยาวชนในการนำความรู้และทักษะเชิงบูรณาการไปประยุกต์ใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันที่ต้องเผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่อาจพบเจอได้ แบบทดสอบของ PISA จึงเป็นการวัดผลที่ตรงกับเป้าหมายของการศึกษาสมัยใหม่ที่มุ่งเน้นการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 มากกว่าการท่องจำเนื้อหา

ผลคะแนน PISA ในปี ค.ศ. 2022

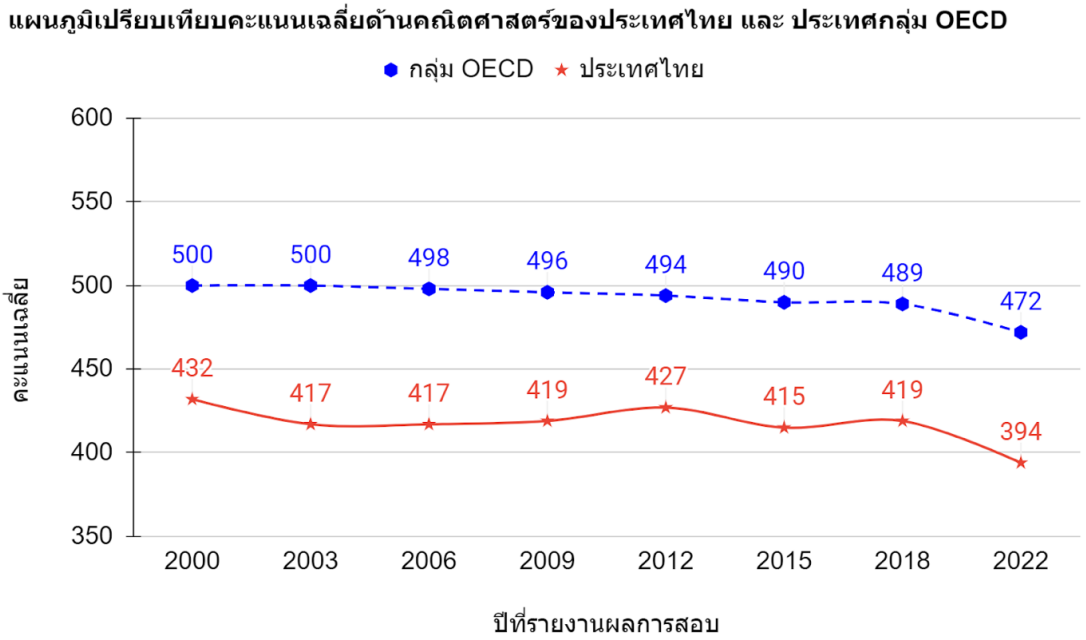
ความสามารถด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และการอ่านของเยาวชนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างมากต่อขีดความสามารถในการพัฒนาประเทศในอนาคต ผลการประเมิน PISA 2022 (OECD, 2023a, 2023b, 2023c) เป็นหนึ่งในเครื่องมือที่สำคัญใช้ในการประเมินทักษะพื้นฐานของเยาวชนในระดับชาติ และสามารถใช้เปรียบเทียบระดับความสามารถของเยาวชนในระดับโลกได้อีกด้วย จากการรายงานผลการประเมินผลการสอบ PISA 2022 (OECD, 2023a, 2023b, 2023c) ปรากฏผลคะแนนที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

1. ด้านคณิตศาสตร์

เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยด้านคณิตศาสตร์ เยาวชนของสิงคโปร์มีคะแนนเฉลี่ย 575 คะแนน สูงที่สุดในการประเมิน PISA 2022 ทั้งนี้ ประเทศหรือเขตเศรษฐกิจที่มีคะแนนเฉลี่ยด้านคณิตศาสตร์สูงสุดห้าอันดับถัดจากสิงคโปร์อยู่ในภูมิภาคเอเชียทั้งหมด ได้แก่ มาเก๊า ไต้หวัน ฮ่องกง ญี่ปุ่น และเกาหลี ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีอีก 17 ประเทศหรือเขตเศรษฐกิจที่มีคะแนนเฉลี่ยด้านคณิตศาสตร์มากกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศสมาชิก OECD (472 คะแนน) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่ประเทศไทยมีคะแนนเฉลี่ยด้านคณิตศาสตร์ 394 คะแนน ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของ OECD และ เมื่อเทียบกับคะแนนในปี ค.ศ. 2018 ประเทศไทย มีคะแนนเฉลี่ยลดลงจากปี ค.ศ. 2022 จำนวน 25 คะแนน กล่าวคือ ลดลงร้อยละ 19.76 จากครั้งก่อนหน้า

โดยเฉลี่ยในกลุ่มประเทศสมาชิก OECD มีเยาวชนจำนวน ร้อยละ 69 ที่มีความสามารถด้านคณิตศาสตร์ตั้งแต่ระดับพื้นฐานขึ้นไป ซึ่งบ่งบอกถึงความสามารถในการตีความและตระหนักรู้ถึงวิธีการแสดงสถานการณ์ง่าย ๆ ในทางคณิตศาสตร์ได้โดยไม่ต้องมีคำแนะนำให้โดยตรง (เช่น การเปรียบเทียบระยะทางรวมระหว่างสองเส้นทาง หรือการแปลงราคาสินค้าเป็นสกุลเงินต่าง ๆ) โดยประเทศหรือเขตเศรษฐกิจที่มีเยาวชนจำนวนตั้งแต่ ร้อยละ 85 ขึ้นไป ที่แสดงความสามารถสูงกว่าระดับ 2 ได้แก่ สิงคโปร์ (ร้อยละ 92) มาเก๊า (ร้อยละ 92) ญี่ปุ่น (ร้อยละ 88) ฮ่องกง (ร้อยละ 86) ไต้หวัน (ร้อยละ 85) และ เอสโตเนีย (ร้อยละ 85)

ในกลุ่มประเทศสมาชิก OECD โดยเฉลี่ยมีเยาวชนจำนวน ร้อยละ 9 ที่มีความสามารถด้านคณิตศาสตร์อยู่ในระดับสูง ซึ่งบ่งบอกถึงความสามารถในการสร้างแบบจำลองสถานการณ์ทางคณิตศาสตร์ที่มีความซับซ้อน สามารถเลือกเปรียบเทียบ และประเมินกลวิธีในการแก้ปัญหาที่เหมาะสมสำหรับการจัดการกับสถานการณ์ที่ซับซ้อนได้ โดยใน 16 ประเทศ/เขตเศรษฐกิจที่เข้าร่วมการประเมิน PISA 2022 มีเยาวชนจำนวนมากกว่า ร้อยละ 10 ที่มีความสามารถด้านคณิตศาสตร์อยู่ในระดับสูง ซึ่งในจำนวนนี้เป็นประเทศหรือเขตเศรษฐกิจที่อยู่ในภูมิภาคเอเชีย ได้แก่ สิงคโปร์ (ร้อยละ 41) ไต้หวัน (ร้อยละ 32) มาเก๊า (ร้อยละ 29) ฮ่องกง (ร้อยละ 27) ญี่ปุ่น (ร้อยละ 23) และเกาหลี (ร้อยละ 23) ในขณะที่อีก 42 ประเทศหรือเขตเศรษฐกิจ มีเยาวชนจำนวนน้อยกว่าร้อยละ 5 ที่มีความสามารถด้านคณิตศาสตร์อยู่ในระดับสูง

ภาพที่ 4 แผนภูมิเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้านคณิตศาสตร์ของไทย และประเทศกลุ่ม OECD
ที่มา : ผู้เขียน

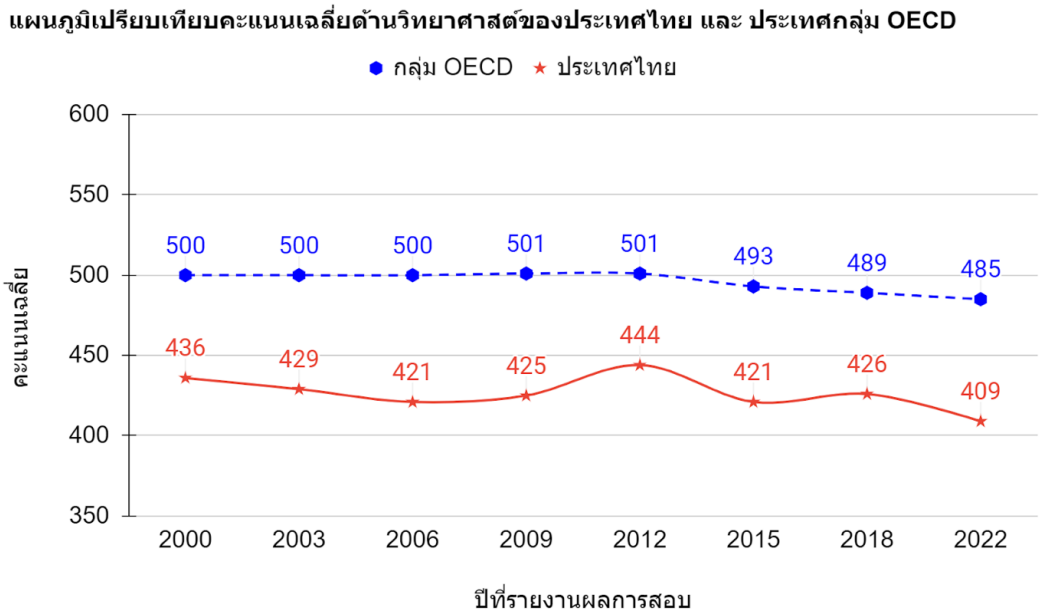
2. ด้านวิทยาศาสตร์

เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยด้านวิทยาศาสตร์ เยาวชนของสิงคโปร์มีคะแนนเฉลี่ย (543 คะแนน) สูงที่สุดในการประเมิน PISA 2022 ทั้งนี้ประเทศหรือเขตเศรษฐกิจที่มีคะแนนเฉลี่ยด้านวิทยาศาสตร์สูงสุดห้าอันดับถัดจากสิงคโปร์ ได้แก่ ญี่ปุ่น มาเก๊า ไต้หวัน เกาหลี และเอสโตเนีย ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีอีก 18 ประเทศหรือเขตเศรษฐกิจที่มีคะแนนเฉลี่ยด้านวิทยาศาสตร์มากกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศสมาชิก OECD (485 คะแนน) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่ประเทศไทยมีคะแนนเฉลี่ยด้านวิทยาศาสตร์ จำนวน 409 คะแนน ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของ OECD และเมื่อเทียบกับปี ค.ศ. 2018 ประเทศไทย มีคะแนนเฉลี่ยลดลงจากปี ค.ศ. 2022 จำนวน 17 คะแนน กล่าวคือ ลดลง ร้อยละ 3.99 จากครั้งก่อนหน้า

โดยเฉลี่ยในกลุ่มประเทศสมาชิก OECD มีเยาวชนจำนวน ร้อยละ 76 ที่มีความสามารถด้านวิทยาศาสตร์ตั้งแต่ระดับพื้นฐานขึ้นไป ซึ่งบ่งบอกถึงความสามารถในการรับรู้ถึงคำอธิบายที่ถูกต้องสำหรับปรากฏการณ์ทางวิทยาศาสตร์ที่คุ้นเคยได้ และสามารถใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ในการระบุว่าข้อสรุปนั้นถูกต้องตามข้อมูลที่ให้ไว้หรือไม่ โดยประเทศหรือเขตเศรษฐกิจที่มีเยาวชนจำนวนตั้งแต่ ร้อยละ 85 ที่แสดงความสามารถตั้งแต่ระดับ 2 ขึ้นไป ได้แก่ มาเก๊า (ร้อยละ 93) สิงคโปร์ (ร้อยละ 92) ญี่ปุ่น (ร้อยละ 92) เอสโตเนีย (ร้อยละ 90) ไต้หวัน (ร้อยละ 88) ฮ่องกง (ร้อยละ 87) และเกาหลี (ร้อยละ 86)

ในกลุ่มประเทศสมาชิก OECD โดยเฉลี่ยมีเยาวชนจำนวนร้อยละ 79 ที่มีความสามารถด้านวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับสูง ซึ่งบ่งบอกถึงความสามารถในการนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์และความรู้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ที่หลากหลายได้อย่างสร้างสรรค์และเป็นอิสระ รวมถึงในสถานการณ์ที่ไม่คุ้นเคยได้ด้วย ทั้งนี้ใน 14 ประเทศ/เขตเศรษฐกิจที่เข้าร่วมการประเมิน PISA 2022 มีเยาวชนจำนวนมากกว่าร้อยละ 10 ที่มีความสามารถ

ด้านวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับสูง ซึ่งในจำนวนนี้เป็นประเทศหรือเขตเศรษฐกิจที่อยู่ในภูมิภาคเอเชียได้แก่ สิงคโปร์ (ร้อยละ 24) ญี่ปุ่น (ร้อยละ 18) ไต้หวัน (ร้อยละ 18) เกาหลี (ร้อยละ 16) มาเก๊า (ร้อยละ 15) และฮ่องกง (ร้อยละ 11) ในขณะที่อีก 50 ประเทศหรือเขตเศรษฐกิจ มีเยาวชนจำนวนน้อยกว่าร้อยละ 5 ที่มีความสามารถด้านวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับสูง

ภาพที่ 5 แผนภูมิเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้านวิทยาศาสตร์ของไทย และประเทศกลุ่ม OECD
ที่มา : ผู้เขียน

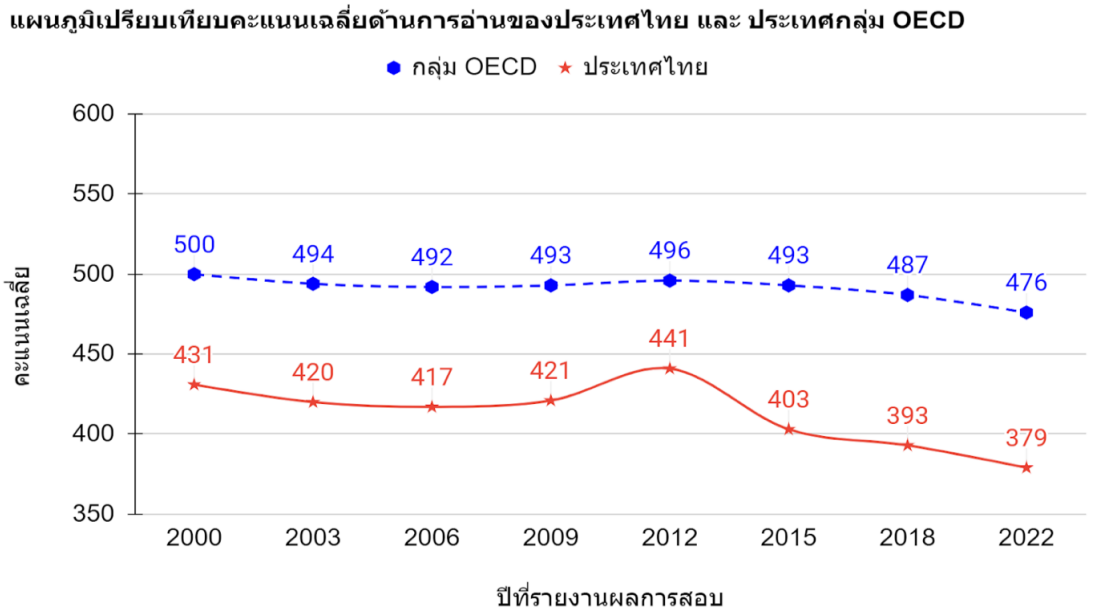
3. ด้านการอ่าน

เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยด้านการอ่าน เยาวชนของสิงคโปร์มีคะแนนเฉลี่ย (561 คะแนน) สูงที่สุดในการประเมิน PISA 2022 ทั้งนี้ประเทศหรือเขตเศรษฐกิจที่มีคะแนนเฉลี่ยด้านการอ่านสูงสุดห้าอันดับถัดจากสิงคโปร์ ได้แก่ ไอร์แลนด์ ญี่ปุ่น เกาหลี ไต้หวัน และเอสโตเนีย ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีอีก 14 ประเทศหรือเขตเศรษฐกิจที่มีคะแนนเฉลี่ยด้านการอ่านมากกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศสมาชิก OECD (476 คะแนน) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่ประเทศไทยมีคะแนนเฉลี่ยด้านการอ่าน 379 คะแนนซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของ OECD และ เมื่อเทียบกับปี ค.ศ. 2018 ประเทศไทยมีคะแนนเฉลี่ยลดลงจากปี ค.ศ. 2022 14 คะแนน กล่าวคือลดลงร้อยละ 3.56 จากครั้งก่อนหน้า

โดยเฉลี่ยในกลุ่มประเทศสมาชิก OECD มีเยาวชนจำนวนร้อยละ 74 ที่มีความสามารถด้านการอ่านตั้งแต่ระดับพื้นฐานขึ้นไปซึ่งบ่งบอกถึงความสามารถในการบอกใจความสำคัญของบทความที่มีเนื้อเรื่องยาวปานกลางได้ และสามารถค้นหาข้อมูลที่มีเกณฑ์บอกไว้อย่างชัดเจนและเกณฑ์ที่มีความซับซ้อนได้ในบางครั้ง โดยสามารถสะท้อนถึงวัตถุประสงค์และรูปแบบของบทความได้เมื่อได้รับคำสั่งอย่างชัดเจน โดยประเทศหรือเขตเศรษฐกิจที่มีเยาวชนจำนวนตั้งแต่ร้อยละ 85 ขึ้นไป ที่แสดงความสามารถถึงระดับ

นี้ได้แก่ สิงคโปร์ (ร้อยละ 89) ไอร์แลนด์ (ร้อยละ 89) มาเก๊า (ร้อยละ 87) ญี่ปุ่น (ร้อยละ 86) เอสโตเนีย (ร้อยละ 86) และเกาหลี(ร้อยละ 85)

ในกลุ่มประเทศสมาชิก OECD โดยเฉลี่ยมีเยาวชนจำนวนร้อยละ 7 ที่มีความสามารถด้านการอ่านอยู่ในระดับสูง ซึ่งบ่งบอกถึงความสามารถในการเข้าใจบทความที่มีเนื้อเรื่องยาวมากได้และสามารถจัดการกับแนวคิดที่เป็นนามธรรมหรือแนวคิดเชิงทฤษฎีที่ขัดแย้งกับความรู้สึกได้ซึ่งสามารถทราบความแตกต่างระหว่างเนื้อเรื่องที่เป็นข้อเท็จจริงกับความคิดเห็นได้ โดยอาศัยการบอกโดยนัยที่มีอยู่ในเนื้อเรื่องหรือแหล่งที่มาของข้อมูล ทั้งนี้ใน 13 ประเทศหรือเขตเศรษฐกิจที่เข้าร่วมการประเมิน PISA 2022 มีเยาวชนจำนวนมากกว่าร้อยละ 10 ที่มีความสามารถด้านการอ่านอยู่ในระดับสูง ซึ่งในจำนวนนี้เป็นประเทศหรือเขตเศรษฐกิจที่อยู่ในภูมิภาคเอเชีย ได้แก่ สิงคโปร์ (ร้อยละ 23) ไต้หวัน (ร้อยละ 14) เกาหลี (ร้อยละ 13) และ ญี่ปุ่น (ร้อยละ 12) ในขณะที่อีก 51 ประเทศหรือเขตเศรษฐกิจ มีเยาวชนจำนวนน้อยกว่าร้อยละ 5 ที่มีความสามารถด้านการอ่านอยู่ในระดับสูง

ภาพที่ 6 แผนภูมิเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้านการอ่านของไทย และประเทศกลุ่ม OECD
ที่มา : ผู้เขียน

คะแนน PISA ที่ตกต่ำของเยาวชนไทยส่งผลอย่างไรต่ออนาคตของประเทศ?

จากผลคะแนน PISA 2022 ที่ผู้เขียนนำเสนอไว้แล้วข้างต้น แสดงให้เห็นว่าเยาวชนไทยมีคะแนนเฉลี่ยที่ต่ำลงทั้ง 3 ด้าน เมื่อเทียบกับผลการประเมินครั้งที่ผ่านมา สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาเชิงระบบของการศึกษาไทยที่อาจส่งผลต่อความมั่นคงของประเทศในอนาคต

จากคะแนนด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และการอ่าน บ่งชี้ว่าเยาวชนของประเทศไทยมีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา ที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศในกลุ่ม OECD ซึ่งทักษะเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญของบุคคลต่อประสิทธิภาพการทำงานและความสามารถในการแข่งขันในตลาดแรงงาน ดังนั้นประเทศไทยอาจเสียเปรียบด้านการแข่งขันทางเศรษฐกิจในตลาดโลก ทำให้ขาดการขับเคลื่อนเศรษฐกิจให้เกิดการเติบโตจนเกิดเป็นผลกระทบเชิงลบที่ต่อเนื่องต่อเศรษฐกิจของประเทศไทย

นอกจากนี้ความสามารถของเยาวชนไทยด้านการอ่านและการคิด ความตกต่ำจากผลคะแนนที่ปรากฏอาจส่งผลให้เยาวชนไทยเกิดความเข้าใจที่ผิดพลาดทางการเมืองและการปกครองที่มีมิติของข้อมูลที่ซับซ้อนในการรับข้อมูลข่าวสารจากช่องทางสื่อต่าง ๆ เยาวชนไทยอาจไม่สามารถวิเคราะห์นโยบายของนักการเมืองหรือตรวจสอบการทำงานทางการเมืองและการปกครองของนักการเมืองและข้าราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความบกพร่องของทักษะเหล่านี้ส่งผลให้กระบวนการทางการเมืองและการปกครองของประเทศไทยมีประสิทธิภาพต่ำลง อาจนำไปสู่ความขัดแย้งและสร้างให้ปัญหาทางการเมืองและความมั่นคงภายในประเทศให้มีความรุนแรงมากขึ้นโดยเฉพาะในปัจจุบันที่เยาวชนจำเป็นจะต้องมีความเท่าทันต่อข้อมูลเท็จในสังคมที่มีมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาสำหรับเยาวชนไทย

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ และคุณสมบัติที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตและการเป็นประชากรของประเทศอย่างมีคุณภาพ อย่างไรก็ตาม ระบบการศึกษาของประเทศไทยยังคงประสบกับความท้าทายหลายประการ ได้แก่ คุณภาพของครูผู้สอน ระบบการประเมินผลที่ไม่ครอบคลุม หลักสูตรและการจัดสรรเวลาที่ไม่เหมาะสม ปัจจัยเหล่านี้อาจเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผลการทดสอบ PISA ตกต่ำ ดังนั้น การปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างจริงจัง จึงมีความสำคัญยิ่งต่อการยกระดับคุณภาพเยาวชน ในบทความนี้ผู้เขียนจะนำเสนอแนวทางการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของไทย โดยครอบคลุมมิติต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การยกระดับคุณภาพของครูผู้สอน

ครูที่มีประสิทธิภาพเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญต่อความสำเร็จของนักเรียน อย่างไรก็ตามหากครูขาดการฝึกอบรมและขาดการสนับสนุนทรัพยากรอย่างเหมาะสม อาจส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เพื่อแก้ไขปัญหานี้ สถานศึกษาจำเป็นต้องลงทุนในตัวครูผู้สอน ซึ่งอาจรวมถึงการจัดให้มีโอกาสในการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ครูผู้สอนได้รับความรู้ใหม่ ๆ เกี่ยวกับแนวทางการสอนใหม่ และเนื้อหาใหม่ ๆ นอกจากนี้การเสนอเงินเดือนและสวัสดิการที่น่าดึงดูดจะช่วยให้สถานศึกษามีครูผู้สอนที่มีคุณภาพ และเป็นการรักษาคุณภาพของครูผู้สอนไว้ได้ ทั้งนี้การลดขนาดชั้นเรียนอาจเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้ครูผู้สอนสามารถดูแลผู้เรียนได้อย่างใกล้ชิดมากขึ้น

2. การปรับปรุงวิธีการประเมินผลทางการศึกษา

ระบบการประเมินผลการศึกษาของไทยในปัจจุบันมักพึ่งพาการทดสอบมาตรฐานเป็นหลัก ซึ่งอาจทำให้การกำหนดรายละเอียดหลักสูตร และ การจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอนติดอยู่ในกรอบที่คับแคบและมุ่งเน้นไปที่การสอบเพื่อการประเมินผลสรุป (Summative Assessment) เท่านั้น เพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ครอบคลุมกับการใช้งานจริงในชีวิตประจำวันและการทำงานมากขึ้น สถานศึกษาควรพัฒนาระบบการประเมินผลที่พิจารณาผลลัพธ์การเรียนรู้

ของผู้เรียนในมิติที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น ซึ่งอาจรวมถึงการใช้วิธีการประเมินผลที่เหนือจากการทดสอบมาตรฐาน เช่น โครงงาน ผลงาน และการสังเกตการณ์ของครูผู้สอน นอกจากนี้ ควรมุ่งเน้นไปที่การเติบโต โดยวัดความก้าวหน้าของนักเรียนตลอดช่วงเวลาหนึ่ง (Formative Assessment) และความเข้าใจในแนวคิดมากกว่าการท่องจำ นอกจากนี้ ข้อมูลการประเมินผลควรถูกนำไปใช้เพื่อการปรับปรุงคุณภาพของผู้เรียน มิใช่เพื่อการลงโทษ แต่เป็นการระบุว่าครูผู้สอนและตัวผู้เรียนยังต้องการการสนับสนุนในด้านใด และปรับวิธีการสอนตามความเหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้การประเมินผลนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงคุณภาพทางการศึกษาในเชิงบวกมากยิ่งขึ้น

3. การปรับปรุงหลักสูตรและการจัดสรรเวลาสำหรับผู้เรียน

หลักสูตรที่อัดแน่นด้วยเนื้อหามากเกินไปหรือยังคงมีเนื้อหาที่ไม่รองรับต่อการเปลี่ยนแปลงสำหรับอนาคต อาจส่งผลเสียต่อผลการเรียนของผู้เรียน เช่นเดียวกับการจัดสรรเวลาสำหรับรายวิชาต่าง ๆ ที่ไม่เพียงพอ หรือไม่สมดุล อาจส่งผลให้ผู้เรียนขาดการพัฒนาความรู้และความสามารถอย่างรอบด้าน เพื่อแก้ไขปัญหานี้ สถานศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาหลักสูตรที่มุ่งเน้นความรู้และทักษะที่ผู้เรียนต้องการเพื่อประสบความสำเร็จในการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ การงาน และการดำเนินชีวิตประจำวัน ทั้งนี้การท่องจำยังคงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อเป็นฐานความรู้สำหรับการพัฒนาความสามารถของผู้เรียนด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหาที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงได้ นอกจากนี้หลักสูตรที่มีความสมดุลควรจัดสรรเวลาอย่างเพียงพอสำหรับวิชาต่าง ๆ ที่กระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์และสำรวจความสนใจที่หลากหลาย

บทสรุป

การปรับปรุงคุณภาพการศึกษาเป็นเรื่องสำคัญและเร่งด่วนที่ทุกภาคส่วนต้องให้ความสนใจ เนื่องจากคุณภาพของเยาวชนคือรากฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศในอนาคต ผลการทดสอบ PISA ที่ผู้เขียนแสดงไว้แล้วข้างต้น ได้สะท้อนปัญหาเชิงระบบของการศึกษาไทยที่ควรได้รับการแก้ไขโดยด่วน ทั้งในเรื่องคุณภาพของครูผู้สอน การปรับปรุงหลักสูตรและระบบการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งนี้ความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและสถาบันการศึกษาล้วนมีบทบาทสำคัญในการผลักดันการปฏิรูปการศึกษาไทยให้ก้าวหน้า เพื่อสร้างเยาวชนไทยที่มีความรู้ และทักษะที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศในศตวรรษที่ 21 ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ด้วยแรงสนับสนุนจากทุกฝ่าย การศึกษาไทยจะสามารถก้าวข้ามอุปสรรคไปสู่ความสำเร็จได้อย่างแน่นอน

เอกสารอ้างอิง

Grey, S., & Morris, P. (2022). Capturing the spark: PISA, twenty-first century skills and the reconstruction of creativity. *Globalisation, Societies and Education*, *22*(2), 1-16.

Organisation for Economic Co-operation and Development. (2015). *PISA 2015 Science Test Questions. Retrieved from* http://www.oecd.org/pisa/PISA2015Questions/platform/index.html?user=&domain=SCI&unit=S637-SlopeFaceInvestigation&lang=tha-THA

_____. (2018). *PISA 2018 Reading test questions. Retrieved from* https://pisa2018-questions.oecd.org/platform/index.html?user=&domain=REA&unit=R548-ChickenForum&lang=tha-THA

_____. (2022). *PISA 2022 Mathematics test questions. Retrieved from* https://pisa2022-questions.oecd.org/platform/index.html?user=&unit=MAT/MA159-Spinners&lang=tha-THA

_____. (2023a). *PISA 2022 Results (Volume I): The State of Learning and Equity in Education, PISA*. Retrieved from https://doi.org/10.1787/53f23881-en

_____. (2023b). *PISA 2022 Results (Volume II): Learning During – and From – Disruption, PISA*. Retrieved from https://doi.org/10.1787/a97db61c-en

_____. (2023c). *PISA 2022 Results: Factsheets Thailand*. Retrieved from https://www.oecd.org/publication/pisa-2022-results/webbooks/dynamic/pisa-country-notes/6138f4af/pdf/Thailand.pdf

Pereyra, M. A., Kotthoff, H. G., & Cowen, R. (2011). PISA under examination: Changing knowledge, changing tests, and changing schools. In *Pisa under examination* (p.1-14). Rotterdam: Sense Publishers.

Tavsancil, E., Yildirim, O., & Demir, S. B. (2019). Direct and indirect effects of learning strategies and reading enjoyment on PISA 2009 reading performance. *Eurasian Journal of Educational Research, 19*(82), 169-190.